

5. *Красновский А.А.* Ян Амос Коменский.—М.: Учпедгиз, 1953.— 323 с.
6. Лебединцев К.Ф. Введение в современную методику математики / К.Ф. Лебединцев — К.: Госиздат Украины, 1925. — 94 с.
7. *Прудников В.Е.* Русские педагоги-математики XVIII-XIX веков / В.Е. Прудников М.: Учпедгиз, 1956. 540 с.
8. *Семененко А.* Моніторинг якості математичної підготовки учнів 5-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва / А. Семененко // Математика в школі. — 2011. — №5. — С. 33-37.
9. *Семененко А.* Моніторинг якості математичної підготовки учнів 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва / А. Семененко // Математика в школі. — 2012. — №1. — С. 10-14.

Наталія Танько

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Сучасні трансформаційні процеси у соціально-гуманітарній площині людського життя актуалізують проблему підвищення якості вищої освіти, яка характеризується не лише високим рівнем теоретичних знань і практичних умінь зі спеціальності, але й здатністю випускників до професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою. Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про засади державної мовної політики» Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року основною метою діяльності вищих навчальних закладів є підготовка висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці, здатних до ефективної роботи на рівні міжнародних стандартів.

Узагальнення джерельної бази дослідження свідчить, що в педагогічній теорії студіювалися різні аспекти означеної проблеми: з'ясування психолого-педагогічної сутності інтерактивного навчання (Н. Гальскова, М. Гез, Н. Кочубей, В. Сафонова, В. Фурманова та ін.); теоретичні засади навчання іноземних мов (Б. Беляєв, І. Бім, Н. Гальскова, І. Грузинська, І. Зимня, Л. Каримова, Г. Китайгородська, А. Любарська, Ю. Пасов, Л. Щерба, О. Шерстюк та ін.), особливості формування іншомовної комунікативної компетентності студентів (Г. Бородіна, Р. Гришкова, Т. Дементьєва, Р. Мартинова та ін.).

Проведений аналіз філософської та психолого-педагогічної літератури свідчить, що учені дослідженого періоду були одностайні щодо важливості забезпечення інтерактивного (від англійського «inter» – взаємний, «act» – діяти) характеру навчального процесу, який передбачає активну взаємодію студентів, перебування їх в режимі дискусії, бесіди, спільної дії, діалогу. Учені переконували, що інтерактивною навчальною взаємодією може вважатися така взаємодія, яка забезпечує в навчанні високий рівень активності й співробітництва (студент особисто здійснює певну дію – висловлюється, обговорює, пише, малює, моделює тощо).

Узагальнення результатів загальнодидактичних пошуків щодо обґрунтування поняття «форма навчання» (В. Дяченко, І. Лернер, М. Скаткін та ін.), «форма навчальної діяльності» (І. Бурлака, В. Вихрущ та ін.), «форма організації навчання» (М. Махмутов та ін.), «форма навчальної діяльності учнів на занятті» (Ю. Мальований та ін.), дає підстави стверджувати, що інтерактивне навчання – це

спеціально організована пізнавальна діяльність, яка створює комфортні психолого-педагогічні умови навчання, забезпечує перебіг внутрішніх процесів активізації та фасилітації, унеможлиблює домінування одного учасника навчального процесу над іншим. Інтерактивна організація навчального процесу передбачає активну й рівноправну (суб'єкт-суб'єкту) взаємодію всіх його учасників; певною мірою, це процес взаємонавчання, у ході якого викладач і студент об'єднані спільною навчальною метою, взаєморефлексією стосовно досягнутих результатів.

Означені наукові міждисциплінарні положення були розвинені в творчості І. Зимньої, Є. Пасова, В. Сафонові, В. Фурманові та ін., які досліджували можливості використання інтерактивного виміру спілкування (взаємодію) в контексті удосконалення навчання іноземних мов у вишах, зокрема на засадах упровадження ідеї міжкультурного й іншомовного педагогічного спілкування. Учені зазначали, що міжкультурне спілкування – це взаємодія між індивідами та групами людей, які належать до різних культур [4].

В умовах вищого навчального закладу, наголошували дослідники, таке навчання завжди буде іншомовним і педагогічним, оскільки студент не лише здобуває навичок іншомовного спілкування, а й спостерігає, засвоює, наслідує педагогічні дії викладача, необхідні для планування та організації спілкування в мовній групі, а також для оцінювання й коригування його результатів, тобто результатів спільної інтерактивної діяльності тих, то навчається. Сутність інтерактивного аспекту навчання іноземних мов полягає в тому, що у процесі взаємодії викладача та студентів, а також студентів один з одним враховуються мета спілкування, а також побудована відповідно до мети й ситуації поведінка. Тож власне інтеракція забезпечується в процесі функціонування таких механізмів, як кооперація (організація спільної діяльності) і конкуренція (суперництво в досягненні тих чи інших цільових орієнтирів у спільній діяльності) [1; 3; 5].

Ураховуючи специфіку навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах маємо можливість звернутися до визначення педагогічних умов, що сприятимуть успішному застосуванню інтерактивного навчання. Педагогічними умовами в нашому дослідженні є такі обставини, які виникають у результаті цілеспрямованого й планомірного добору, моделювання та реалізації елементів навчального процесу з метою ефективного розв'язання освітніх завдань [2, с. 39–40]. Водночас це взаємопов'язаний комплекс основних складників процесу навчання іноземних мов, що відбивають зміст, методи, прийоми, форми і види навчання, а також забезпечують найбільш продуктивне формування актуального для сучасного ринку праці рівня іншомовної комунікативної компетентності студентів під час навчання у вищих навчальних закладах.

Для того щоб в практиці навчання іноземних мов реалізувати ідею інтеракції важливо забезпечити активну практичну діяльність студентів. Для цього необхідно не лише наситити заняття вправами із вирішення завдань іншомовної взаємодії, а й надати кожному студенту можливість мислити, аналізувати мовні явища, акцентуючи при цьому увагу на пізнанні дидактичного змісту.

У наш час не можна уявити навчальну аудиторію для вивчення іноземних мов без комплексу звукотехнічного і проєкційного обладнання, що дозволяє аудіовізуальним методом створювати оптимальні умови для активної роботи студентів. Добір обладнання для сучасної мовної лабораторії повинен здійснюватися

на засадах наочності; доступності; чіткості; логічності представлення дидактичного контенту; вільного доступу до бази знань, мережевих ресурсів, освітніх порталів і платформ, хмарних сервісів; групової суб'єкт-суб'єктної взаємодії, поєднання традиційних та інноваційних засобів навчання тощо. На базі використання засобів синхронної й асинхронної комунікації умовляється реалізація інтерактивного навчання. У цьому зв'язку зауважимо, що доступ студентів на заняттях з іноземної мови до Інтернету – не головний чинник ефективного навчання. Пріоритетна роль у цьому належить викладачеві, оскільки він добирає мовний матеріал, форми й методи навчання на основі он-лайн ресурсів, контролює й регулює навчальний процес.

У ході навчання іноземної мови у вищому навчальному закладі перед студентом постає мета – оволодіння іншомовним фаховим контекстом (специфічною мовою, яка використовується у конкретній професійній сфері). Зазвичай для означення цього поняття використовують такі дефініції, як «іноземна мова для інженерів-будівельників», «іноземна мова для інженерів-електриків» «іноземна мова для економістів» тощо. Тому навчання у вищі має бути побудоване навколо змістового концентру, що слугує основою для накопичення студентами мовних умінь і навичок, а також забезпечує засвоєння ними обов'язкового мінімуму професійно орієнтованої лексики. Досягнення вказаних орієнтирів уможливує дотримання трансдисциплінарних зв'язків між іноземною мовою, з одного боку, і дисциплінами загальноосвітнього та професійно орієнтованого спрямування, з іншого. Науковці визначають такі види трансдисциплінарних зв'язків при вивченні іноземної мови: змістові (застосовування понять, фактів, законів, концепцій, теорій, які складають підґрунтя соціокультурних, загальнотехнічних і фахових навчальних дисциплін); операційні (використання вже сформованих у студентів умінь і навичок опрацювання навчальної інформації); методичні (дають змогу оптимізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів засобом діалогічної взаємодії та освітніх технологій).

Отже, педагогічними умовами інтерактивного навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах є: 1) формування мотиваційно-ціннісної, когнітивної і вербальної сфер особистості студентів засобом системного застосування трансдисциплінарних зв'язків й інформаційно-комунікативних технологій; 2) реалізація когнітивних, комунікативних і респонсивних стратегій освітньої діяльності через організацію діалогічної навчальної взаємодії між педагогом і студентами (між студентами); 3) забезпечення високого рівня активності й самостійності студентів шляхом занурення у професійно орієнтовані проблемні ситуації.

Список використаної літератури

1. Зимняя И. А., Сахарова Т. Е. Проектная методика обучения английскому языку / И. Я. Зимняя, Т. Е. Сахарова // Иностранные языки в школе. – 1991. – № 3. – С. 9–15.
2. Литвин А. В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови»: на допомогу здобувачам наукового ступеня / А. В. Литвин. – Львів: СПОЛОМ, 2014. – 76 с.
3. Полат Е. С. Новые педагогические технологии в системе образования / Е. С. Полат. – М.: Владос, 2001. – 221 с.
4. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. – Воронеж: Истоки, 1996. – 237 с.

5. Суворова Н. А. Интерактивное обучение: новые подходы / Н. А. Суворова. – М., 2005. – 167 с.

Юлія Дашко

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бурхливий розвиток інформаційних технологій обумовлює зростання потреби у кваліфікованих фахівцях даної сфери та розширення кола пов'язаних з ними спеціальностей у відповідності до сучасних тенденцій. А оскільки одним із головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними [2], то актуальним завданням сьогодення є налагодження неперервного процесу формування інформаційної компетентності населення. Основою такого процесу, безперечно, виступає ІТ-освіта у вищих навчальних закладах.

Проблемами підготовки фахівців у галузі комп'ютерних наук в Україні та за її межами займалися такі дослідники: А. Гурджій, Г. Козлакова, Т. Морозова, С. Семеріков та ін.

Молоді спеціалісти повинні швидко орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі, мати бажання вчитися протягом усього свого життя, бути здатними до творчого мислення та нестандартного розв'язання проблем.

Глобалізаційні процеси в суспільстві створюють значні можливості обміну досвідом та доступу до передових освітніх технологій. З огляду на це розглянемо досвід підготовки ІТ-фахівців деяких зарубіжних країн.

У сучасній вітчизняній педагогіці система освіти США стала об'єктом дослідницької уваги Н. Бідюк, Н. Пацевко, Н. Собчак, О. Олійник, Т. Кошманової, С. Романової, О. Лещинського та ін. [5]. За останні роки американські вищі навчальні заклади стали більш активно готувати спеціалістів сучасних професій – особливо у сфері інформаційних технологій. Це зумовлено такими ознаками розвитку галузі ІТ як: швидкий розвиток Інтернету; розширення технологій мобільного зв'язку; відчутний розвиток у розробці програмного забезпечення; досить швидкий розвиток нових ІТ-напрямів.

Вища школа США готує провідних фахівців з комп'ютерних та інформаційних технологій у системі, яка має низку національних характерних особливостей. Університети США мають надзвичайну автономію та самостійно вибудовують технологію навчального процесу. Однак наявність “зразкових навчальних планів”, розроблених професійними асоціаціями, формує певні рамки та обмеження для індивідуальних університетських технологій. У галузі інформаційних технологій сьогодні в США діє освітній стандарт “Computing Curricula 2005”, який регламентує формування структури та змісту навчальних програм у галузі ІКТ технологій за відповідними напрямками підготовки фахівців [5].

Крім того, запорукою ефективної підготовки фахівців комп'ютерних наук є використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі, які до-